

חזבאללה כזרוע אסטרטגית של המשטר האיראני: יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי שב והצהיר, כי חסן נצראללה, מנהיג חזבאללה הינו "חייל" של המנהיג. לפיכך, לדבריו, ניתן לצפות שבתסריט של עימות בין איראן לישראל יפעיל חזבאללה את הרקטות שברשותו נגד ישראל

המנהיג האיראני ח'אמנהאי כמקור הסמכות של חזבאללה: עמוד השער של ספרון, שהוצא ע"י תנועת הצופים של חזבאללה בשם "המנהיג שלי", אשר נתפס ע"י צה"ל בבסיס חזבאללה במלחמת לבנון השנייה. ח'אמנהאי מוצג בו כמקור סמכות דתית עבור חזבאללה, דמות מופת עבור בני נוער, וכדוגמא ללוחם ג'האד מסור, שתרם רבות למהפכה האסלאמית באיראן

כללי

1. לאחרונה הצהיר הגנרל סיד יחיא רחים צפוי, יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי, כי הוא רואה בחסן נצראללה, מנהיג חזבאללה, "חייל [בשירות] של המנהיג" ח'אמנהאי. לפיכך, הוסיף צפוי, הוא צופה, בסבירות גבוהה, שחזבאללה יפעל נגד ישראל אם זו תרצה לפגוע באיראן. צפוי כבר התבטא בעבר (2008), כי חסן נצראללה רואה עצמו חייל של ח'אמנהאי. הוא גם התפאר, כי ארסנל הרקטות של "ידידינו בארגון חזבאללה" מסוגל להסב נזק לעריה של ישראל בהיקף של מיליארדי דולרים. בכירים איראנים נוספים שבו והצהירו, כי איראן מגישה סיוע מקיף לחזבאללה וכי הארגון מחויב להישמע להנהגה האיראנית.

2. שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה שב והתבטא בעבר, כי המנהיג ח'אמנהאי הינו מקור הסמכות הדתית של חזבאללה והארגון סר למרותה של ההנהגה האיראנית בסוגיות אסטרטגיות ובכלל זה המלחמה נגד ישראל. גם ספרון שהופץ ע"י חזבאללה בלבנון מציג את ח'אמנהאי כמקור הסמכות הדתית של חזבאללה. עם זאת, בהתבטאות פומבית בפברואר 2012 הדגיש חסן נצראללה כי עמדת חזבאללה בתסריט של תקיפה ישראלית על מתקני הגרעין האיראנים תיבחן בזמן אמת (לדבריו ארגון חזבאללה יצטרך במקרה שכזה לחשוב ולהחליט).

3. בהצהרתו של צפוי, מפקד משמרות המהפכה לשעבר המקורב לח'אמנהאי, כי חסן נצראללה הינו "חייל" של המנהיג, טמון להערכתנו **מסר מאיים כלפי ישראל**. עיקרו של המסר הוא שלחסן נצראללה אין שיקול דעת משל עצמו בסוגיות אסטרטגיות הנוגעות לביטחונה הלאומי של איראן, ולפיכך **מעריך הרקטות הגדול שנבנה בלבנון יופעל בעת הצורך**, על פי החלטה איראנית. החלטה שכזאת יכולה להתקבל, בין השאר, **במסגרת תגובה על תקיפת מתקני גרעין באיראן**.

4. בששת השנים שחלפו מאז מלחמת לבנון השנייה **שודרג מערך הרקטות של חזבאללה בלבנון** הנבנה ע"י איראן וסוריה **והיקפו גדל פי שלושה**. להערכתנו, הוא כולל כיום כ-**60,000** רקטות, כולל רקטות ארוכות טווח המאיימות על **מרכז מדינת ישראל ודרומה**. ההתבטאויות האיראניות (והתבטאות של חסן נצראללה) מעידות, כי בראייתן של **איראן וחזבאללה יש במערך זה פוטנציאל ליצירת נזק קשה לעורף האזרחי הישראלי**, בעלויות של מיליארדי דולרים, בהינתן ההחלטה האיראנית.

רף ציפיות גבוה של איראן מחזבאללה בתסריט של עימות

5. ב-2 ביוני 2012, העניק סיד יחיא רחים צפוי, **מפקד משמרות המהפכה לשעבר וכיום יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי**, ראיון לערוץ הטלוויזיה pressTV. בראיון התייחס צפוי, בין השאר, למעורבות של ארגון חזבאללה בעימות אפשרי בין איראן לישראל. צפוי ציין, כי ברשות חזבאללה אלפי רקטות ואם ישראל תרצה לפגוע באיראן, **הרי שבסבירות גבוהה חזבאללה יפעל נגדה**. רחים צפוי המשיך ואמר, כי הוא רואה **[במנהיג חזבאללה] חסן נצראללה "חיל של המנהיג" ח'אמנהאי**. הוא הוסיף, כי גם לאיראן יש יכולת להכות בישראל והטילים ארוכי הטווח שלה מסוגלים לכך: " אין אף נקודה בישות הציוני שאינה בטווח הטילים שלנו" (PRESS TV, 2 ביוני 2012). **הצהרה דומה השמיע צפוי ב-2008**: "... סיד חסן נצראללה רואה עצמו כחייל של מנהיג איראן ואנשי חזבאללה לוקחים דוגמא מהנשים והגברים האמיצים של איראן" (סוכנות הידיעות האיראנית פארס, 16 בנובמבר 2008).

סיד יחיא רחים צפוי במהלך נאום בו הציג את נצראללה כ"חייל" של ח'אמנהאי. ברקע נראות תמונותיהם של ח'מיני וח'אמנהאי (סוכנות פארס, 16 בנובמבר 2008)

6. יחיא רחים צפוי ובכירים איראנים נוספים התייחסו בשנים האחרונות מספר פעמים לסוגיית מחויבותם של חזבאללה והארגונים הפלסטינים ברצועה כלפי איראן. כך למשל:

א. בדרשת יום השישי בטהראן (3 בפברואר 2012) אמר המנהיג ח'אמנהאי, כי איראן שיחקה תפקיד ב"מלחמת 33 הימים" שניהלה ישראל בלבנון (מלחמת לבנון השנייה) וב"מלחמת 22 הימים" נגד רצועת עזה (מבצע "עופרת יצוקה"). שתי המלחמות הללו, לדבריו, הסתיימו בתבוסת המשטר הציוני.

ב. קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס, בנאום שנשא בקום, ציין כי לאיראן יש נוכחות בדרום לבנון ובעיראק. הוא הוסיף, שהאזורים הללו מושפעים במידה מסוימת מההתנהלות והאידיאולוגיה של המהפכה האסלאמית באיראן. לדבריו, מלחמת לבנון השנייה ("מלחמת 33 הימים") היוותה ניצחון עבור חזבאללה, שהצליחה להעתיק את הלחימה לתוך שטחו של "המשטר הציוני". בכך הפכה חזבאללה מארגון מאיים לארגון מאיים ובעל כושר הרתעה (איסנא, 18 בינואר 2012).¹

ג. רחים צפוי, יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי, ציין בראיון לערוץ הטלוויזיה עאלם: "אין צורך לכוון את עוצמת הטילים הבליסטיים של איראן לכיוון ישראל, אלא די בטילי הקטיושה של ידידינו בארגון חזבאללה, כדי להרוס את הערים בשווי מיליארדי דולרים, שנבנו בישראל. ישראל יודעת כי אם היא תתחיל במלחמה היא תותקף מהחזית הלבנונית, מהחזית הפלסטינית ומהחזית האיראנית. אין לנו שום הגבלה בכמות ובטווח הטילים. טווח הטילים שלנו מכסה

¹ התבטאות זאת עוררה תגובות נגד חריפות בעיראק ובלבנון, שהובילו להכשחות איראניות. כך למשל, שגריר איראן בלבנון ע'צ'נפר רכן-אבאדי מסר, כי כלי התקשורת סילפו את תוכן נאומו של סלימאני וטען שאיראן אינה מתירה התערבות בענייניה הפנימיים של מדינה אחרת (אירנה, 22 בינואר 2012).

את כל אדמת פלסטין הכבושה ואין אף נקודה, שאינה תחת כיסוי טווח הטילים של איראן" (ערוץ עאלם, 23 בנובמבר 2011).

ד. **עלי אכבר וליאתי**, יועצו של המנהיג ח'אמנהאי הודה בראיון לערוץ אלג'זירה (25 ביולי 2009), **כי איראן מגישה סיוע כולל ומקיף לחזבאללה ולחמאס**. לדבריו לולא סיוע זה השתיים לא היו מנצחות במלחמת לבנון השנייה ובמבצע "עופרת יצוקה": "תמכנו באופן מלא בחזבאללה ונשאנו באחריות גם בהתקפה ["עופרת יצוקה"] ברצועת עזה, [באמצעות] תמיכתנו בחמאס. אני אומר בכנות, שאיראן סייעה לחזבאללה סיוע מלא ומקיף, וחזבאללה מרגיש, כי הוא חייב להנהגה [האיראנית]. כמובן, שהנהגת סייד חסן נצראללה [הינה] יוצאת דופן. הוא תמיד אמר, שללא הסיוע האיראני הם לא היו מנצחים [במלחמת לבנון השנייה]. ההתנגדות של העם הפלסטיני בעזה, חלק ממנה הינו הודות לסיוע ולעזרה האיראניים..."²

ח'אמנהאי כמקור הסמכות של חזבאללה

7. **שיח' נעים קאסם**, סגן מזכ"ל חזבאללה, התייחס בעבר לסוגיית הקשר שבין הארגון לבין המנהיג האיראני. בראיון מקיף, שהעניק לעיתון הלבנוני **נהאר אלשבאב** (30 ביולי 2009) נשאל השיח', בין השאר, אודות מערכת היחסים שבין ההנהגה האיראנית לבין חזבאללה. שיח' נעים קאסם פתח והסביר, כי חזבאללה הינו "מפלגה דתית-פוליטית", בעלת אופי שיעי, ולפיכך **עליה להשיג לגיטימיות דתית ופוליטית מצד הנהגה, שבסמכותה להעניק לחזבאללה לגיטימיות שכזאת**. לדבריו, חזבאללה כמפלגה, רואה את **האמאם ח'מיני** כשליט חכם ההלכה, המעניק לה לגיטימציה. אחריו, הבא בתור, הינו **האמאם ח'אמנהאי**, אשר "**קובע עבורנו את הקווים הכלליים, שמשחררים אותנו מאשמה ומעניקים לנו לגיטימיות**".

8. בהמשך הראיון נתן שיח' נעים קאסם דוגמא באשר למשמעותה של ההנחיה ההלכתית, שחזבאללה חייב לקבל מח'אמנהאי: **אם, למשל, ח'אמנהאי יורה שלחימה בישראל הינה חובה הלכתית אזי "ההרוג בלחימה נגד ישראל יהפך לשהיד, למיטב הבנתנו"**. אולם, והיה והמנהיג ח'אמנהאי יקבע כי המלחמה אסורה "אז ההרוג ילך לגיהנום, מכיוון שלא היה לו מותר ללכת למלחמה הזאת". שיח' נעים קאסם הדגיש, כי **חזבאללה אינו יכול לצאת למבצע נגד ישראל ללא הצדקה דתית מחכם הדת השליט באיראן**³, אולם, לדבריו, השליט חכם ההלכה אינו אמור להיכנס לפרטים אודות אופן ביצוע ההחלטה (העיתוי, אמצעי הלחימה הנחוצים וכו') והדבר נותר בידי חזבאללה.

9. שנתיים קודם לכן **נאמרו ע"י שיח' נעים קאסם, דברים דומים**. במהלך ראיון שנערך ב-16 באפריל 2007, לערוץ הטלוויזיה האיראני בשפה הערבית **אלכות'ר**, הודה שיח' נעים קאסם, כי **חזבאללה אינו קובע בעצמו את מדיניותו**. הוא ציין כי **חזבאללה סר למרותה של ההנהגה האיראנית, ומקבל ממנה הדרכה הלכתית בכל הנוגע לאופן הלחימה נגד ישראל** (כדוגמא לכך הוא ציין כי ירי רקטות או ביצוע

² פירוט ראו לקט מידע מה-16 באוגוסט 2009: "שתי התבטאויות נדירות בעניין יחסי איראן חזבאללה: עלי אכבר וליאתי, יועצו של המנהיג ח'אמנהאי, הודה בראיון עיתונאי כי איראן תומכת באופן מלא בחזבאללה. שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה, שב ומבהיר כי חזבאללה שואב את הלגיטימציה לפעולותיו מהמנהיג ח'אמנהאי".
³ **ולי אלפקיה**, חכם הדת השליט, תוארו של האייתאללה ח'מיני בעבר ושל ממשיך דרכו בהווה המנהיג עלי ח'אמנהאי.

פעולות התאבדות מצריכים אישור הלכתי של ההנהגה (האיראנית). במהלך אותו ראיון הרבה שיח' נעים קאסם, בבואו לתאר את מקור הסמכות של חזבאללה, **להשתמש בתואר ולי אלפקיה** (חכם הדת השליט), **בהתייחסו לח'מיני ולממשיך דרכו ח'אמנהאי**.

10. משמעות התבטאויות אלו של שיח' נעים קאסם, סגנו של חסן נצראללה, הינה **שההנחיות המדיניות והצבאיות של חזבאללה מגיעות מאיראן**, למרות היותה של חזבאללה לא רק ארגון טרור אלא גם מפלגה לבנונית, המהווה חלק מהממשל הלבנוני, ובעלת השפעה על הפוליטיקה הפנים-לבנונית. שיח' נעים קאסם שב והבהיר, כי בעניינים עקרוניים, ובתוכם **יציאה למלחמה**, ירי רקטות וביצוע פיגועי התאבדות - כל אלו מצריכים את **אישור ההנהגה האיראנית**. שיח' נעים קאסם טען כי ההנהגה האיראנית אינה נכנסת לפרטים באשר לאופן הביצוע אולם אין ספק שיש לה את היכולת ואת הכלים על מנת לשלוט על "גובה הלהבות" של התנהלות חזבאללה, ה"זרוע הארוכה" של המשטר האיראני בגבולה הצפוני של ישראל.

שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה נואם בטקס שקיימה שגרירות איראן בלבנון ביום השנה למותו של ח'מיני (אלמנאר, 3 ביוני 2009).

11. למרות מחויבותה של חזבאללה להחלטות המנהיג האיראני העדיף חסן נצראללה, בהתבטאות עדכנית יותר **לשמור על עמימות בכל הנוגע לעמדת חזבאללה בתסריט של תקיפה ישראלית על מתקני הגרעין האיראניים**. לדבריו אם תתקוף ישראל את מתקני הגרעין האיראניים, איראן לא תבקש דבר מחזבאללה ולא תכתוב לו דבר אלא **חזבאללה הוא זה שיצטרך לחשוב ולהחליט מה לעשות** (נאומו של חסן נצראללה לרגל יום השנה להולדתו של הנביא מחמד, אלמנאר, 7 בפברואר 2012). עמימות זאת נועדה, להערכתנו, **שלא לחשוף את חזבאללה להאשמות מתנגדיו מבית ומחוץ**, כי הוא "סוכן" של איראן וכי לבנון עלולה להינזק אם תתערב חזבאללה בעימות שבין איראן לחזבאללה. **בפועל, להערכתנו, לא חלק שינוי במחויבות הבסיסית של חזבאללה להחלטות המשטר האיראני**.

12. בצד עמימות זאת, הדגיש נצראללה לאחרונה את יכולתו של חזבאללה להכות בעורף הישראלי. בנאום שנשא בטקס סיום שיקום הפרבר הדרומי של בירות אמר נצראללה: אבל היום אני מחדש לכם. הו תושבי הפרבר הדרומי: היד שבה בניתם ושעמה אתם מתנגדים, נמצאת על ההדק על מנת להוכיח ולכפות על הישראלי משוואה ממשית, **כל בניין שיהרס בפרבר [הדרומי של בירות] במקביל לו ייהרס מבנים בתל אביב**. אני אגלה לכם אולי סוד, ואיני רוצה להדגיש במאת האחוזים, ב-2006 בהיבט מסוים, ללא ספק, היינו יכולים להלום בתל אביב, אבל רצינו להגן על הבירה בירות ולא תקפנו את תל אביב. אבל היום, איננו יכולים רק להלום בתל אביב כעיר, אלא ברצון אללה ובכוח אללה ועוזו, **אנו יכולים להלום במטרות מוגדרות מאוד בתל אביב, ואף בכל מקום בפלסטין הכבושה**" (נאום אלאנתקאד, 11 במאי 2012).

ארגוני הטרור הפלסטינים

13. להערכתנו, רמת האמון של איראן שארגוני הטרור הפלסטינים יצטרפו למערכה **פחותה בהרבה מזו הנוגעת לחזבאללה**. יוזכר כי בשיח הגלוי הפנים-פלסטיני, שהתפתח לאחרונה בסוגיה זאת, הבהירו דוברים של **החמאס** (אסמאעיל הניה, צלאח ברדאוויל, מחמוד אלזהאר), כי **הם ינהגו בהתאם לאינטרסים של העם הפלסטיני**, וכי התמיכה האיראנית בחמאס הינה בלתי מותנית. לעומת זאת, בכיר בג'האד האסלאמי בפלסטין, ארגון הקשור לטבורו לאיראנים, הצהיר כי **ארגונו לא יוכל לעמוד מנגד כשאיראן מותקפת** "מפני שההתקפה הזו תשפיע על האזור כולו, שאנחנו חלק ממנו" (אתר קדסנט, 21 במאי 2012).